

ger under Overvejelse inden altfor længe at komme til en almindelig Nedsættelse af Taksterne for andre Køretøjer end Biler samt for Kreaturer og Passagerer. Taksterne er jo sat paa en Tid, da der forelaa et ganske andet Prisniveau end nu, og jeg synes derfor, det er rimeligt, at man ikke retter ved en enkelt Sats, men nedsætter alle Taksterne.

Der er et Spørgsmaal, der under denne Finanslovbehandling Gang paa Gang har været trukket frem, nemlig Spørgsmaalet om vor Folkeskoles Stilling, og hvad dermed staar i Forbindelse. Ogsaa jeg vil gerne have Lov til at knytte nogle Bemærkninger til denne Debat. Den Uro og Reformiver, der i de senere Aar har gjort sig gældende ved Skoleforhandlingerne, er foreløbig resulteret i Kravet om Indførelse af en ny Ordning, en Ordning, man sædvanligvis kalder for Arbejds- eller Samfundsskolen. Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har i de sidste Aar her i Tinget gjort sig til Talsmand for disse nye Tanker; han gjorde det i Fjor ved Finanslovbehandlingen, og han er i Aar vendt tilbage til dem. Det er ret interessant at lægge Mærke til, at netop de Kredse af Skolemænd, der har været de allervirksomste for at omdanne vor Skole til det, den nu er, en Kundskabs-skole, er nu, da Udviklingen af det, de krævede, er kommet saa langt frem, de allerivrigste til igen at kræve noget nyt. Man vil igen have hældt ny Vin paa de gamle Læderflasker, som der staar. Der er gennem de sidste Aar gjort et overordentlig stort Arbejde for at hjælpe Kundskabskolen frem. Man har gjort Skolen i Stand til at give en Undervisning i saa mange Fag som muligt; man har indøvet Færdigheder, som Fortiden i enhver Henseende betragtede som Skolen uvedkommende, men som man alene antog for at være Hjemmenes Sag. Jeg vil sige, at jeg for min Part igennem mange Aar har set med nogen Mistænksomhed paa hele den Udvikling, der er sket; jeg har gjort det, fordi jeg mener, at Skolen herhjemme paatager sig et Ansvar, der er større, end den paa nogen Maade er i Stand til at bære. Mit Hovedsynspunkt for Skolen er, at Skolen aldeles ikke skal paatage sig den opvoksende Slægts Opdragelse paa egen Haand; den kan kun blive en Hjælper for Hjemmene og ikke mere, og lover den mere, og paatager den sig mere, mener jeg, at den narrer Hjemmene. De moderne Skolemænd har imidlertid mere og mere lagt hele Skolevæsenets Opgave over paa

Staten. Man vil saaledes efterhaanden have endnu mere tvungen Skolegang, end der er; saa vidt jeg ved, vil man endogsaa med Hensyn til tvungen Skolegang gaa helt ned til at begynde ved 5 Aars Alderen og fortsætte den op til 18 Aars Alderen. Og naar vi ser paa Seminarielovforslaget, maa man sige, at der er en videre Udvidelse af flere Fag, og den Kundskab, som Lærerne faar der, skal jo være til Anvendelse i Skolerne, altsaa, der skal være mere endnu. Jeg tror, det er en uheldig Udgang af det Forhold, vi staar i i Øjeblikket. Men, som sagt, man arbejder dermed, og man er naaet et Stykke frem ved Indførelsen af de mange Fag i Skolerne og den stadig udvidede Undervisningstid. Jeg kan samle det i at sige, at man har udviklet Skolen overordentlig stærkt i de Aar, der er gaaet, men det har været en Udvikling i Bredden, men ingen Udvikling i Dybden.

Og naar vi nu efter nogle Aars Forløb ser paa Resultatet af Skolen, som vi staar med i Øjeblikket, er der det mærkelige derved, at i og for sig er der ingen, der er tilfreds med det Resultat, der er skabt gennem de sidste lange Aar. Man siger som saa, at det har vist sig, at de elementære Fag staar i Skygge. Der har været foretaget Prøver, som er omtalt i Rigsdagen før, baade ved Rekrutterne og ved, at Undervisningsministeriet har ladet Prøver foretage med Børnene i 14 Aars Alderen; og de Prøver viser, at der ikke blot ikke er Fremgang, ikke en Gang Stilstand, men at man mange Steder siger, at man finder en reel Tilbagegang med Hensyn til Elementærfagene. Dertil siger man saa fra alle Sider, at det kan ikke blive ved at gaa; der skal gøres noget. Og hvad vil man saa? Her er det, de nye Skolemænd kommer med en ny Metode. Man siger, at man skal i endnu højere Grad end hidtil paakalde Barnets Arbejdslyst; dets Trang til Selvvirksomhed skal være Drivhjulet i alt Skolearbejde, det vil sige, man skal gaa væk fra de nuværende Forhold i Skolen, hvor Læreren er den, der præger og leder Skolens Arbejde, og skal lade Børnene være de bestemmende. Jeg vil herom sige, at der er ikke noget nyt i den Tankegang, at det skal være Børnenes Selvvirksomhed, der skal kaldes paa; den nuværende Kundskabs-skole sætter netop Børnene i Arbejde i overordentlig udstrakt Grad. Ja, siger man, men det skal være paa en anden Maade end hidtil, Børnene skal selv raade, selv bestemme over Skolens Arbejde. Jeg